

AF VINDEREN AF DE GYLDNE LAURBÆR
ANNE-CATHRINE RIEBNITZSKY

Orkan-
sæsonen
og
stilheden

ROMAN
POLITIKENS FORLAG

ANNE-CATHRINE RIEBNITZSKY

Orkansæsonen og stilheden

Roman

POLITIKENS FORLAG

Af samme forfatter

Kvindernes krig, 2010
Den stjalne vej, 2012
Forbandede yngel, 2013

Den tørstige glæder sig over, at han har drukket;
men han er ikke bedrøvet over,
at han ikke var i stand til at tømme kilden.

Efraim Syreren, år 306-373

Prolog

16. maj

“JEG DRØMTE, at der stod en engel bøjet over mig for at skrue mine vinger ordentligt fast på ryggen. Den ene var lige gået løs,” hvisker Monica i halvmørket.

Johan vender sig i sengen og stryger en hårløk om bag hendes øre.

“Du har den mest skrupskøre hjerne, skat.”

“Det virkede altså meget normalt i drømmen,” siger hun og skubber dynen lidt væk. Hun forsøger at vågne, men det tager altid længere tid, end man skulle tro.

“Sagde den noget, den engel?” spørger Johan.

“Ja, den sagde noget mærkeligt. Den sagde: Du kan lige så godt opgive at holde styr på tidsforløbet.”

Lyset dæmrer mellem trækroneerne udenfor. Johans omrids virker svagt lysende nu. Måske fordi hans silhuet er mørk mod vinduet, og hun er nærsynet. Et af hendes grå hår ligger på puden. Det glitrer sølvagtigt i det svage lys. Han skal rejse i dag. Hun skal også rejse. Det havde hun glemt.

“Var du ikke blevet præst, så var du blevet min største konkurrent. Newton på speed,” siger Johan.

Han virker så vågen. Altid er han vågen og klar, mens hun først skal forstå, hvor hun er.

“Jeg elsker dig, Johan.” Hun ser alvorligt på ham. “Jeg er glad for, at vi i det mindste kan følges noget af vejen.”

“Ja, det er godt.” Han sætter sig op og rækker ud efter sit ur på natbordet.

“Glæder du dig?” spørger hun.

“Selvfølgelig glæder jeg mig. Så nemt er det jo heller ikke at få observatorietid i Chile.” Han smiler og klapper på dynen. Det bløde puf mod hendes mave føles godmodigt og trygt.

De følges til Miami. Så drejer hun sydpå til Guatemala, og han drejer mod sydvest til Chile. Guatemala. I to uger. Uden Johan. Det bliver hårdt. Men også godt.

Hun kigger på hans nøgne krop. Det er ikke mange dage siden, han blev 50. Hans krop vågner lige begejstret hver morgen. Sindet kan være søvniagt, men ikke kroppen. Mænd. Hvordan gør de?

Hun sætter sig op med ryggen til ham. Hun er overhovedet ikke vågen. Og Guatemala virker som en tåbelig ide lige nu. Men det er 20 år siden, hun har været der sidst, og nu har hun chancen, fordi hun kender Søren. Hun bliver vel glad for det, når hun er derude. Det plejer hun. Rejser plejer at være godt.

“Har du elever i dag?” spørger hun.

“Nej, vi skal jo rejse. Men du har lavet en aftale med et par forældre, nærmest mens vi er på vej ud ad døren.” Han lyder veloplagt, ikke sur, selv om hun er klar over, at det ikke er smart, det, hun har gjort.

“Nå ja,” siger hun.

Hun rækker ud efter sin morgenkåbe.

“Har du sagt farvel til Beate?” spørger han.

“Ja, i går. Hun skal på bukkejagt. I dag er det vist. Det er i grunden et godt tegn.”

“Er det?”

“Ja, det er. Hun har ikke kunnet slå et dyr ihjel siden Thomas. Det er sundt for hende. Rigtig godt.”

“Og sådan kom vi fra engle til jagt. Men Amor, det er mig. Og nu skal vi have morgenmad.”

“Jeg elsker dig, Johan,” siger hun igen.

“Jeg elsker også dig. Kom så. Ellers æder du mig bare til morgenmad. Sultne præster er de farligste.”

Begyndelser

16. maj
Danmark

DET ER ENDNU MØRKT. Klokken er fire om morgenen. Beate står stille i skovbunden. Hun er gået langs kanten af lysningen, hvor kirsebærtræerne blomstrer som skyer i natten. Stigen er lige her til venstre for hende. Hun vender sig og ser ud over lysningen. Træerne er så smukke. De hvide blomster virker anderledes i mørket end i dagslys. Spøgelsesagtige ville nogen måske tænke. Hendes fodspor ligger tilbage i græsset som lange sølvglinsende strøg, der afslører, hvor hun har gået.

Hun lytter til lydene. Man kan høre rådyr gå, hvis man er stille nok. Hun skæver til stigen. Det er en almindelig let jagtstige, der står op ad et tykt træ og hæver sig et par meter over jorden. Den er godt skjult i det mørke hjørne. Der går to dyreveksler ud af skoven blot 10 meter borte.

Hun begynder opstigningen med buen i den ene hånd. Den flade sorte plastikpude er hængt i en snor, og kikkerten er drejet om på ryggen, så den ikke slår larmende mod stigens metal. Det er det besværlige ved at være 54. Man er ikke helt så adræt, som da man var 20. Og hun er mere forsigtig nu. Påpasselig på en anden måde end før.

Hun standser, da sædet er i øjenhøjde. Forsigtigt lægger hun plastikpuden på sædets gitter. Hun kanter sig på plads og lægger buen over knæene. Nu er hun her.

Hun bliver pludselig bevidst om sit tilbageholdte åndedrag. Hun lader luften sive ud og tvinger sig til at tømme lungerne helt. Alt er stille. Så mærker hun bevægelsen, hvordan brystkassen automatisk udvider sig og suger den friske forårsluft ind i lungerne, der venter på at blive fyldt med det fineste, klareste gennemsigtige ingenting. Luft, der bliver til liv og lyst blod.

Hun er svimmel. Svimmel eller træt, hun ved det ikke helt. Men hvor er her smukt. Træerne står som et lysende hav foran hende. Fuglene er begyndt at synge. De synger med en glæde og et overskud, som får hende til at smile. Det er, som om alle skovens fugle stimler sammen og jubler over, at solen har valgt at stå op endnu en morgen. Det er ikke engang selve solen endnu, men blot et svagt skær i øst.

Hun fisker sin laserafstandsmåler op af lommen og holder den op for venstre øje. Hun kender området udmærket. De havde også en stige her i fjor. Afstanden til det store træ er 16 meter. Hun finder yderligere to terrænpunkter og putter afstandsmåleren tilbage i lommen igen. Hun lirker en pil ud af pilekoggeret og nokker den fast på strengen. Fingrene klikker aftrækkerens næb sammen om den lille løkke, der er monteret på strengen. Hun er klar. Hvis hun altså får chancen.

De har været stille lidt, fuglene. Sådan er det ofte. De synger en halv times tid, så venter de lidt. Men nu kommer solen. Kirsebærblomsterne lyser orange. Farven er påfaldende i et landskab, der ellers har været tusmørkegråt. Hun noterer sig, hvordan farverne bliver tydeligere. De kommer der, hvor lyset falder. Og de træder ind på scenen i den rækkefølge, som naturen har givet dem. Omvendt af regnbuen. De blå farver kan man se i mørket, men først med lyset ser man det grønne græs, de gule blomster, solens orange og kirsebærblomsternes sarte lyserøde kanter.

Ud af øjenkrogen fanger hun en bevægelse dybt inde i skoven. Hendes hånd finder kikkerten, og pegefingern drejer langsomt på hjulet, til omridset af dyret står klart. Det er et rådyr. Hun holder øje

med hovedet, men hun kan ikke se, om der skulle gemme sig en lille opsats mellem de store lyttende ører. Hun stirrer på dyret og forsøger at stille klart på de hvide hår på rumpen. Et øjeblik drejer den sig. Hundyr har hjerteformede hvide spejl. Bukkenes spejl er kun et liggende ottetal, et uendelighedstegn.

Det er en buk. Uden at slippe dyret med øjnene sænker hun kikerten og finder laserafstandsmåleren. Hun placerer det lille trådkors midt på dyret og trykker på gummiknappen. Tallene kommer til syne, digitale, lysende grønne: 80 meter. Med en riffel var det gået så let som ingenting. Med buen er det fire gange for langt.

Det første skud falder. Hun ser på uret. To minutter efter solopgang. Hun er lige ved at le. Det må være en jæger, der har holdt sin buk under observation i nogen tid. Kort tid efter falder det næste skud et andet sted i skoven. Nu er de to, der har været heldige.

Da den første halve time er gået, begynder hun at tænke, at den 16. maj jo ikke nødvendigvis behøver at være hendes dato. Det er den faktisk sjældent. Hun ser ned på buen.

Pludselig hører hun en bevægelse bag sig. Hun lytter uden at turde dreje hovedet. Det kunne være en solsort. De larmer meget. Et håndspejl, tænker hun, jeg kunne have brugt et håndspejl til at se mig over skulderen med. En tanke, der nok ikke skal deles med de andre jægere. Og dog, nu skal hun ikke gøre dem værre, end de er.

Rådyret træder ud på vekslen og snuser lidt op i luften. Det er en lille buk, pjusket i pelsen og med kun to små spidser, der lige rager op i ørehøjde. Hendes hjerte hamrer. Han har blanke sorte øjne og kigger fornøjet på kirsebærtræerne og det bløde græs under dem. Han kaster hovedet bagud og klør sig energisk med sine to små spidser. Vinterpelsen falder i totter på jorden. Så ændrer han taktik og plukker pelsen af med tænderne. De lange grålige hår svæver ud i luften.

Beate strammer om buen. Hun har ikke fået trukket. Hun skulle have trukket, da hun hørte lyden. Hun har ikke engang fået rejst buen op. Den ligger bare på hendes lår. Bukken ryster hovedet og

slår med ørerne, inden han igen plukker pels af med tænderne. Han ser fantastisk ud. Pjusket og sød. Så levende og glad. Hun tvinger sig til at tænke lidt mere økonomisk på det. Han er lille af vækst. Et bukkelam fra sidste år. Rådyr formerer sig hurtigt, og fordi de befinder sig på en ø i en lukket dyrepark, er politikken at skyde en tredjedel af bestanden hvert år. Ellers bliver bestanden for tæt, og dyrene bliver syge og dør en kummerlig død. Den lille pjuskebuk er en glimrende kandidat.

Han træder et par skridt frem og sænker hovedet ned i det fugtige græs, som han bider over med energiske bevægelser. Hun lister buen op på højkant. Bukken løfter hovedet og lytter. Så sænker han hovedet igen.

Hun ser på ham. Hun tænker på fryseren og alt det dejlige dyrekød, hun plejer at spise. Det er rart at kunne servere det for gæster. Grillet rådyrfilet. Røget dyrekølle på ristet rugbrød. Der findes ikke noget skønnere. Alligevel bliver buen stående på hendes lår.

Det er det her, jeg har betalt for, tænker hun. Enhver med indsigt i at forvalte en dyrebestand ville skyde det dumme dyr. En lille pjusket buk uden noget åbenlyst potentiale.

Han løfter hovedet igen. Han aner ikke, at hun er der. Han ved ingenting. Han vender rumpen til hende og går længere ud i lysningen. Han er omkring 18 meter væk nu. En udmærket afstand at skyde et rådyr på. Hendes yndlingsafstand faktisk. Passer perfekt til pind nr. 2 i hendes sigte, den gule pind. Den afstand, hun træner mest i haven. Dyret vender breddesiden til. Hun kunne trække op nu, stille og roligt, lydløst. Hun får næppe en bedre chance i år.

Hun bliver siddende.

MONIKA ÅBNER DE DOBBELTE GLASDØRE til sit kontor. Rummet er hvidt. Skrivebordet er sort. Der er to sorte læderstole til gæster. Bag skrivebordet hænger et abstrakt maleri i blå farver. Hun har altid blå blomster i vasen på skrivebordet. Hun stiller termokanden på skrivebordet og nipper et par visne blomster af den kinesiske blåregn. Det er det eneste, hun har, der blomstrer i maj, men de lange ranker spiller fint mod maleriet.

Hun kommer til at savne sit kontor. Den ro og arbejdsomhed, som hun over årene har podet dette rum med. Selv det lille fine plastikskelet i vindueskarmen har en vis æstetik, når man ser dets rene hvide knogler og den fine symmetri. Det tog hende lang tid at finde et skelet i en passende petit størrelse og ikke et i fuld figur, der bare ville stå som manden med leen bag hende. Der hører ritualer med til det skelet. En gang imellem, når hun og Johan spiser en hel kylling, tager hun ønskebenet fra. Det bliver kogt rent og tørret. Formålet er at kunne tale om forskellen på ønskeben og rygrad, to fundamentalt forskellige anatomiske dele af livet, som ofte bliver forvekslet med hinanden.

Hun ser ud ad det ene af de to store vinduer, der vender ud mod vejen og præstegårdens lille gårdsplads. Så skæver hun mod det store moderne ur over glasdørene. Det er tid.

Lyden af dørhammeren når hende. Hun har kun sagt ja til den aftale, fordi de lød så bekymrede. I grunden har hun ikke fred med det. Det føles som en dårlig ide. Der bør være bedre tid til den slags. Hun skæver ud ad vinduet. Jørgen. En almindelig mand med grånende tindinger og en vindjakke, Lene nok har købt til ham. Lene med håret lidt vindblæst og et bekymret udtryk. Monica vinker til dem, men de ser hende ikke. Stirrer blot på hoveddøren. Hun rejser sig og går ud i entreen.

“Kom indenfor.”

“Kommer vi for tidligt?”

“Nej, det tror jeg bestemt ikke. I kommer lige tilpas.”

“Har du pakket?” spørger Jørgen.

“Ja, og jeg tror ikke, jeg har glemt noget.”

“Det er rigtig pænt af dig, at du godt vil se os alligevel.”

Lene hænger deres jakker op på bøjlerne. Omhyggeligt. Hun retter på håret. Bekymringen er der stadig.

Monica går foran dem, forbi jakkerne og det signal, de udgør. Skulle der komme nogen fra menighedsrådet og dreje ind mod hendes kontor, ser de jakkerne. Om ikke andet stopper de ved glassdøren, hvor hun mellem gæsternes rygge kan se ud på folk og med et blik formene dem adgang til kontoret. Og Lene kan græde med ansigtet mod hende og ryggen til døren.

Hun beder dem tage plads. Hun har sat tre kaffekopper på skrivebordet allerede i går aftes. Hun kender dem kun lidt. Hvornår kender man egentlig folk?

“Vi kommer jo, fordi ...” Lene ser på Jørgen, der tager over.

“Vores søn, Marcus, har brug for hjælp.”

Monica nikker. Det har de sagt i telefonen. Marcus er 27. Det er 13 år siden, hun konfirmerede ham, og hun måtte finde billedet fra kirken frem. Men hun husker ham. Han var ikke anderledes end mange andre 14-årige drenge. Urolig, ukoncentreret, men god nok.

“Han er blandet ind i noget med stoffer,” siger Jørgen.

Lenes øjne bliver blanke. Monica trækker den næstøverste skuffe ud og stiller en kasse papirlommeløstørklæder på bordet. Hun skænker kaffe. Man kan altid skænke kaffe.

“Ved Marcus, at I er her hos mig?”

“Nej. Han har lige været hjemme. Vi satte ham på toget i går.”

“Hvordan ved I, at han har problemer?” spørger Monica.

“Jeg har taget ham i at ryge hash. Han sagde i hvert fald, det var hash,” siger Lene.

Monica nikker roligt. Hash er ikke ligefrem et godt tegn, men det er vel heller ikke den endelige fortællelse.

“Og så er der pengene. Vi giver ham penge, så han kan passe sine studier, men det gør han bare ikke,” siger Jørgen forsigtigt.

“Får han ikke SU?” spørger Monica.

“Jo, men til at supplere lidt med. Så han ikke behøver at arbejde,” siger Lene stille.

“Og hvad er det, I vil have, at jeg skal gøre?” spørger Monica. Hun forsøger at få det til at lyde blidt.

De ser på hinanden.

“Vi har brug for hjælp til at få ham på ret køl. Eller bare et godt råd. Du kender de unge i dag. Du gør så meget godt for dem, så vi tænkte ...” Lene går i stå.

“Vi synes, vi har prøvet alt, men han mener ikke selv, at han har nogen problemer,” tilføjer Jørgen.

Det må være filmklubben, de tænker på. Det med at gøre noget for de unge. Det er ironisk, at hun, der ingen børn har, efterhånden har fået ry for at være god til de unge. Hun ændrer stilling i stolen. Det er ikke let, det her.

“Hvordan fungerer det der med pengene, hvis jeg må spørge? Han er jo 27.”

“Vi har altid ment, at det var vigtigt, at han havde tid til sine studier. Vi har gerne villet støtte ham,” siger Lene.

“Men hvor langt er han i sit studie?”

Jørgen bider tænderne sammen. Lenes hænder klæber til lårene.

“Han er dumpet nogle gange. Han er faktisk ikke længere end femte semester,” konstaterer Jørgen. “Ikke at jeg skal hakke på ham eller noget, men det undrer mig alligevel lidt.”

“Hvad siger han, når I spørger?”

“Han siger ikke rigtig noget.”

“Og hvad gør I? Overfører I et fast månedligt beløb eller hvad?”

Lene nikker.

“Men der er mere end det, fornemmer jeg.” Monica ser på Jørgen. Han skæver hurtigt til sin kone.

“Ja, jeg tror jo nok, at Lene ret ofte overfører et par tusinde fra budgetkontoen eller fra sin private konto. Men lige det kan vi så ikke så godt tale om.”

Monica læner sig tilbage i stolen. Et par tusinde. Penge. Vand, der falder gennem en sigte. Ned og ud. Lene er lærer. Jørgen har en tømrvirksomhed. Hun selv har mavepine. Deres bekymring og smerte. Alle de dagligdags problemer, som ethvert menneske omgiver sig med. Og alligevel har hun det, som om de sidder inde bag en tynd skal af glasklar is. Den slags is, der indtil for nylig stadig lå på vandpytterne tidligt om morgenen. Bristefærdig. Smelteklar. Der er tusind spørgsmål, hun gerne vil stille. Prikke gennem overfladen. Spørge, om de har besøgt Marcus i København? Om politiet har kontakt til ham? Hvad er det for nogle mennesker, han omgiver sig med? Om de har et indtryk af omfanget, af forbruget?

Hun læner sig forsigtigt frem.

“Jamen jeg tror da, at Marcus har ret,” siger hun mildt. “Han har sådan set ingen problemer.”

“Jo, Monica, du må tro os.” Lene ser desperat på hende. “Han overtrækker sit dankort få dage inde i hver måned, og banken ringer til os.”

De har sikkert samme bank. Den lokale. Og den lader sikkert hånt om Marcus’ ret til at have sine oplysninger for sig selv. Hun skæver mod uret. Hun har sat sig selv i en dum situation. Det er for lidt hjælp og for sent.

“Det burde jo være Marcus’ problem, men så vidt jeg kan høre,

er det jer, der tager jer af hans problemer. I dækker hans overtræk, I sørger for, at han har penge nok. I bekymrer jer. Alle de ting burde i princippet være hans problemer i hans voksne liv, men I har taget konsekvensen af problemerne fra ham. Så Marcus har fuldstændig ret. Han har ingen problemer.”

Lene stirrer forurettet på hende. Jørgen er tavs.

“Men hvis I vil, kan jeg hjælpe jer med at give Marcus nogle problemer,” tilføjer hun stille. “Jeg tror, vi skal se på nogle grænser her.”

“Jamen vi vil jo bare hjælpe vores søn,” siger Lene.

“Men hjælper den hjælp, du har givet ham? Altså har det, I har gjort, hjulpet indtil nu?”

Lene ryster på hovedet. Tårene pibler stille ned ad kinderne.

Monica registrerer ud af øjenkrogen, at Jørgens skuldre falder en smule ned. En form for erkendelse.

“Hvis nu jeres hjælp faktisk var en hjælp, og Marcus var glad for det og en super studerende, så ville alt jo være godt,” prøver Monica.

Lene nikker.

“Men i stedet bruger han det nemme liv, I giver ham, på noget, som formentlig ikke fører til noget godt.”

Jørgen rækker ud og tager Lenes hånd. Trykker den fast. Det giver Monica en klump i halsen.

“Har I noget indtryk af, hvor galt det er fat med ham?” spørger hun dæmpet. “Er det bare lidt hash i weekenderne, eller er han dybt involveret i kriminalitet for at skaffe penge til stoffer?”

De ser på hinanden.

“Har politiet kontaktet jer?”

“Nej,” siger Jørgen med eftertryk. “Men det behøver de vel heller ikke, når han er myndig.”

Han har ret.

“Jeg synes, I skal tage en snak med Marcus. Høre, hvor galt det er fat. Og så synes jeg, I skal lade være med at give ham penge.”

“Jamen hvad nu, hvis Marcus slet ikke kan klare det? Hvad hvis det bliver værre?” spørger Lene.

“Måske vil det blive værre. I en periode. Det er svært at sige. Men lige nu er det dig, der høster konsekvensen af Marcus’ måde at leve på. Det er vel ikke rimeligt?”

“Jamen han er jo vores søn. Hvordan kan du sige sådan?”

“Det dér, det er misforstået næstekærlighed,” siger Monica roligt. Hun ser Lene i øjnene.

“I de tidlige kristne fællesskaber delte folk alt, og nogle begyndte at udnytte det. De gad ikke arbejde, for det var nemmere bare at blive fodret af de andre. Paulus skriver i Andet Thessalonikerbrev, at hvis nogen ikke vil arbejde, så lad ham heller ikke spise. Jeg går meget ind for at hjælpe dem, der ikke kan selv, de syge og de gamle. Men Marcus er voksen. Og når du insisterer på at redde ham, så mærker han aldrig konsekvenserne af sine egne beslutninger. Og det har faktisk intet som helst med kærlighed at gøre. Ægte kærlighed betyder, at man hjælper folk til at forstå de principper, som verden fungerer efter. Fuldstændig ligesom tyngdeloven. Den kan vi heller ikke aflyse.”

Hun kan fornemme, at Jørgen er enig, men han holder sin mund. Han har sikkert forsøgt at forklare Lene sin mening før. Monica iagttaget dem. Hendes sammenbidte mund, blikket. Hans skuldre. Det er altid mændene, der fanger den først. Det er noget med deres indbyggede retfærdighedssans og deres trang til at handle.

Monica drikker det sidste af sin kaffe og sætter koppen forsigtigt fra sig.

“Havde du regnet med, at jeg ville sige, at jeg ville bede for ham?” Hun ser direkte på Lene.

“Måske. Det virker så hårdt.”

“Jeg forstår godt, at du vil give ham alt, men han kan åbenbart ikke administrere det, du giver ham.”

Lene nikker langsomt.

“Jeg vil tænke over det, du har sagt,” hvisker hun.

Monica tænker, at det kan gå to veje. Enten fortsætter det håbløse spil, eller også får det ende. Fortsætter det, så kan der yderligere ske det, at Jørgen vil skilles. Langt ude i fremtiden.

“Lene, der er ingen grund til, at Marcus skulle ændre adfærd, så længe rammerne ikke ændrer sig,” siger hun forsigtigt. “Jeg tror, I er nødt til at konfrontere ham – og måske også stå parate med en anden form for hjælp. Vil I have et telefonnummer til et misbrugscenter?”

Lene er bleg. Jørgen nikker.

PRÆSTEN MONICA trænger til et afbræk fra en opslidende hverdag og besøger en gammel bekendt i Guatemala, hvor hun løber ind i både en børnehjems pige og en mafioso. Uanset hvor meget hun slapper af, får hun hele tiden sat gang i andre menneskers livsvalg.

Hjemme i Danmark går hendes veninde, forsvarsadvokaten Beate, på jagt med bue og pil. Men Beate har ikke kunnet skyde rådyr, siden hendes mand døde i en tragisk bilulykke.

Barndomsvennerne Marcus og Benjamin har hver deres problemer med kærligheden og med det hash, de skal have fordelt på Djursland. Politimanden Hans har fået en teenagedatter i huset og selv om kvindekønnet giver problemer, får han alligevel hjertebanken, når Beate dukker op. Og hans gode ven, skytten Hans, har en særegen forståelse af, hvordan man plejer en bestand.

ORKANSÆSONEN OG STILHEDEN er en historie om de valg, vi træffer og hvordan de påvirker os selv og andre mennesker. En roman om tro, retfærdighed, selvtægt, kærlighed, sorg, forelskelser, drab og tilgivelse.

POLITIKENS FORLAG

politikensforlag.dk

ISBN 978-87-400-2000-7

9 788740 020007

